

अङ्क विभाजनमा दिइएका बुँदाका आधारमा अङ्क दिनुहोस्। फरक शब्दमा लेखिएको भए पनि उही कुरा भनेको उत्तर सही मानिन्छ।

1 मुख्य शब्द

1. पोषण
2. निष्कासन
3. प्रजनन
4. प्रकाश संश्लेषण
5. स्टोमाटा
6. स्वपोषक

ज्ञान • 3

प्रत्येकको 0.5 अङ्क।

2 चित्रको नामाङ्कन

1. भित्र जाने हावा: अक्सिजन
2. बाहिर आउने हावा: कार्बन डाइअक्साइड
3. फोक्सो
4. ऊर्जा

बोध • 2

प्रत्येकको 0.5 अङ्क।

3 बहुवैकल्पिक प्रश्न

i. क. स्पाइराकल्स

ज्ञान • 1

किराहरू शरीरको छेउमा भएका **स्पाइराकल्स** भन्ने साना प्वालबाट हावा लिन्छन्।

ii. घ. निष्कासन

ज्ञान • 1

विकार वस्तु बाहिर फाल्ने कामलाई **निष्कासन** भनिन्छ।

iii. घ. बिरालो

बोध • 1

बिरालो स्तनधारी हो। यसले बच्चा जन्माउँछ। चरा, गोही र धेरैजसो सर्प फुल पार्छन्।

iv. घ. खानाबाट ऊर्जा उत्पादन गर्न

बोध • 1

अक्सिजनको सहायताले शरीरमा खाना टुक्रिन्छ र **ऊर्जा निस्कन्छ**।

v. ग. तोरीको बोट

प्रयोग • 1

तोरीको बोट हरियो हुन्छ। यसले आफ्नो खाना आफैं बनाउने भएकाले यो स्वपोषक हो। च्याउ, बाख्रा र बाघले अरूबाट खाना लिन्छन्। यी परपोषक हुन्।

4 ठिक कि बेठिक?

i. ✓ ठिक

बोध • 4

ii. **X बेठिक:** श्वासप्रश्वासमा अक्सिजन लिन्छ र कार्बन डाइअक्साइड फाल्छ; उल्टो काम प्रकाश संश्लेषणमा हुन्छ।

iii. ✓ ठिक

iv. **X बेठिक:** खोटी धेरैजसो डाँठ र त्यसको बोक्राबाट निस्कन्छ।

प्रत्येकको 1 अङ्क।

5 कसले केबाट सास फेर्छ?

1. माछा → ग. गिल्स
2. मानिस → घ. फोक्सो
3. फट्याङ्ग्री → क. स्पाइराकल्स
4. गँड्यौलो → ङ. छाला

प्रत्येकको 0.5 अङ्क।

ज्ञान • 2

6 अति छोटो उत्तर

क. अङ्क विभाजन

✓ हरितकण लेखेमा।

ज्ञान • 1

ख. अङ्क विभाजन

✓ “...को खाना हो” भन्ने अर्थ लेखेमा, जस्तै: घाँस मृगको खाना हो।

बोध • 1

7 छोटो उत्तर

क. अङ्क विभाजन

- ✓ स्वपोषकले आफ्नो खाना आफैं बनाउँछन्, परपोषकले बनाउन सक्दैनन् र अरूबाट खाना लिन्छन् भनी लेखेमा।
- ✓ अर्को कुनै फरक लेखेमा, जस्तै: स्वपोषकमा हरितकण हुन्छ, परपोषकमा हुँदैन; स्वपोषक हरिया बिरुवा (आँप, घाँस) हुन्, परपोषक जनावर र च्याउ हुन्।

बोध • 2

ख. अङ्क विभाजन

- ✓ सास फेर्नु भनेको अक्सिजन भित्र लिनु र कार्बन डाइअक्साइड बाहिर फाल्नु हो; यो फोक्सो जस्ता सास लिने अङ्गमा हुन्छ भनी लेखेमा।
- ✓ श्वासप्रश्वास भनेको अक्सिजनको सहायताले खाना टुक्र्याएर ऊर्जा निकाल्नु हो; यो शरीरका सबै भागमा हुन्छ भनी लेखेमा।

बोध • 2

8 सोच्नुहोस्

उत्तर

उच्च दक्षता • 2

परिवहन। औषधी पेटमा घुल्छ र रगतमा मिसिन्छ। मुटुले रगतलाई शरीरभरि पठाउँछ। यसरी औषधी टाउको जस्ता दुखेका ठाउँसहित शरीरका सबै भागमा पुग्छ।

अङ्क विभाजन

- ✓ परिवहन भनी लेखेमा।
- ✓ औषधी पेटबाट रगतमा मिसिन्छ र मुटुले रगतलाई शरीरभरि पठाउँछ; यसरी औषधी दुखेको ठाउँसम्म पुग्छ भनी लेखेमा।

9 क्रियाकलाप: पातबाट पानी निस्कन्छ (क्रियाकलाप 5.5)

(अङ्क नदिइने)

विद्यार्थीले पाउनुपर्ने नतिजा

झोलाको भित्री भाग धमिलो हुन्छ, किनभने पातबाट पानीको बाफ निस्कन्छ। त्यसपछि झोलाभित्र पानीका थोपा बन्छन्, किनभने बाफ प्लास्टिकमा चिसिएर पानी बन्छ। **निष्कर्ष:** पानी डाँठ हुँदै **पातसम्म** पुग्छ र स्टोमाटाबाट **पानीको बाफका** रूपमा निस्कन्छ; यसलाई **उत्सवेदन** भनिन्छ। ओसिलो माटोबाट पनि पानी बाफ बनेर उड्छ; माटो पनि झोलाभित्र परे थोपा पातबाट आए कि माटोबाट भनेर छुट्याउन सकिँदैन।

तहअनुसार अङ्क	ज्ञान	बोध	प्रयोग	उच्च दक्षता	जम्मा
अङ्क	8	13	1	2	24

